

Рівненський державний
гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів
здобувачів вищої освіти

№ 9
2024

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 9

Рівне, 2024

Студентський дайджест : збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти.
Випуск 9. Рівне : РДГУ, 2024. 106 с.

Головний редактор :

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету

Виконавчий редактор :

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії :

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олена Сергіївна – здобувач ступеня PhD кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету за спеціальністю 053 «Психологія».

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол № 4 від 25 квітня 2024 року).*

мотивів змінюється. На першому курсі провідний мотив – «професійний», на іншому – «особистого престижу», на третьому й четвертому курсах – обидва ці мотиви, на четвертому – додаються ще й «прагматичні». На успішність навчання більшою мірою впливають «професійний» і «пізнавальний» мотиви. «Прагматичні» мотиви характерні в основному характерні для слабких студентів.

Також необхідно зауважити, що серед різних мотивів навчання виділяють внутрішні та зовнішні мотиви. Внутрішні мотиви пов'язані з пізнавальною потребою суб'єкта, задоволенням, яке він отримує від процесу пізнання, пізнавальна діяльність має приносити емоційне задоволення («мені подобається пізнавати нове»), відбувається задоволення пізнавальної потреби. Домінування внутрішньої мотивації характеризується появою власної активності студентів у процесі навчальної діяльності [1].

Висновки. Отже, сьогодні важливим для навчальної діяльності сучасної молоді є предметні знання, уміння, навички; розвиток її особистості як активного суб'єкта суспільної діяльності, відповідального за своє життя, життя оточуючих, розвиток всього суспільства. Наявність внутрішньої мотивації має позитивний вплив на особистість і когнітивний розвиток. Мотиваційна установка уможливорює активну пізнавальну діяльність здобувачів вищої освіти, легке засвоєння теоретичних знань, успішне й ефективне навчання, що – як наслідок – підвищує самооцінку особистості.

Список використаних джерел

1. Бондар Л. В., Особливості навчальної мотивації навчальної діяльності студентів – майбутніх практичних психологів. URL: <https://jrn1.nau.edu.ua/index.php/VisnikPP/article/viewFile/12459/16832>
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Рівне : Волин. обереги, 2011. 552 с.
3. Колісник Л. О. Психологічний аспект розвитку дистанційного навчання. Актуальні проблеми психології : *Психологічна теорія і технологія навчання* / За ред. С. Д. Максименка, М. Л. Смульсон. К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. Т. 8, вип.6. С. 121–128.
4. Левченко Т. І. Мотивація суб'єкта в різних видах діяльності : монографія. Вінниця: Нова кн., 2011. 448 с.
5. Носенко Е.Л., Салюк М.А. Формування когнітивних структур особистості засобами інформаційних технологій. Дніпропетровськ: Вид-во ДНУ, 2007. 138 с.
6. Шапар В. Б. Сучасний тлумачний психологічний словник. Харків : Прапор, 2005. 640с.
7. Юрчук О. Формування мотивації до фізкультурно-оздоровчої роботи в ЗДО здобувачів вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта». *Іноватика у вихованні*. Випуск 13. Том 2. 2021. С. 212-222.

УКД 159.922.73:[159.98.331.54]

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ СТРАШОКЛАСНИКІВ

Панько Аліна Катерина, здобувач ОС «бакалавр»
спеціальності 053 «Психологія», 2 курс, РДГУ
Науковий керівник: Дзеджера О.В., ст. викладач

Постановка проблеми. Старші класи – це період особистісного та соціального усвідомлення власного «Я». Крім того це етап на якому людині необхідно здійснити один із найвідповідальніших особистісних виборів у житті – вибір майбутньої сфери діяльності. Професійне самовизначення є основним і найважливішим новоутворенням старшокласників, яке має визначальне значення не лише для школяра, а й для суспільства, в якому він живе.

Незважаючи на можливість в подальшому змінити рід діяльності, вибір професії старшокласників є важливим етапом у їхньому житті. Результат даного етапу залежить від багатьох факторів які тим чи іншим чином впливають на школяра.

Мета: здійснити дослідження психологічних чинників вибору професії старшокласників.

Виклад основного матеріалу: Професійне самовизначення – це процес прийняття особистістю рішення про вибір майбутньої трудової діяльності, соціальної ролі, яку людина хотіла б займати. Професійне самовизначення – це не лише вибір наряду подальшого розвитку, але й формування внутрішньої потреби у конкретній сфері діяльності. Воно є важливим етапом самореалізації особистості в суспільстві. На процес професійного самовизначення впливають соціально-економічні умови, вікові особливості, але найбільше значення має сама особистість і її активність у цьому процесі. За визначенням І.Беганської професійна орієнтація – це постійний шлях пошуку свого місця у професійному світі, що дозволяє особистості знайти сферу для повноцінного самовираження [2]. Професійне самовизначення – це процес, який розгортається протягом усього життя і включає в себе постійний аналіз і коригування професійних планів. Оскільки усвідомлений вибір професії має великий вплив на подальше життя, він стає ключовим фактором для успішної самореалізації, соціалізації та кар'єрного зростання. Тому допомога старшокласникам у свідомому виборі професії, яка відповідає їхнім потребам і вимогам суспільства, стає надзвичайно важливою.

Професійна орієнтація учнів завжди була та залишається однією з ключових завдань шкільної системи. Але, на жаль, на практиці часто виявляється, що профорієнтаційна робота не має системного підходу і часто зводиться до випадкових заходів. Як зазначає А.Авер'янова - одним із основних протиріч у цій сфері є те, що, незважаючи на наявність різноманітних методик професійної орієнтації, вона часто проводиться відокремлено від аналізу реальних потреб ринку праці і не сприяє розвитку у старшокласників навичок самостійного вибору професії [1].

У віці старшої школи відбувається активне формування особистості, мотиваційної та ціннісної сфери. Проте, багато старшокласників ще не визначилися зі своїми цінностями та життєвими пріоритетами. Саме у цей період особистість стикається з одним із найважливіших виборів – вибором майбутньої професії. Останні психологічні дослідження наголошують на важливості орієнтації суб'єкта на віддалені цілі для формування стійкості особистості та її саморегуляції. Численні психологи звертають увагу на значення перспективних цілей для психологічної структури та поведінки суб'єкта. Розвиток навчальної мотивації виявляється дуже важливим для успішності учнів, не менш важливим за їх природні здібності. Інтерес до навчання може компенсувати відсутність певних здібностей, допомагаючи учням досягати значних успіхів. Як зазначає О.Вітковська, саме ставлення до професії, мотиви вибору, що відображають потреби та інтереси особистості, є важливими факторами успішності професійного навчання. Вони формують особистісну систему діяльності та визначають мотивацію та цілі людини [3]. Одним із головних джерел помилок у виборі професії є нечітка мета, що може спричинити кризу мотивації та утримувати її в динаміці.

Таким чином, правильний вибір професії пов'язаний з чітким спрямуванням на перспективні цілі та усвідомленням власних здібностей та потреб. Це вимагає від старшокласників глибокого самоаналізу та допомоги від психолога-профконсультанта. Пошук ефективних психолого-педагогічних програм, які б підтримували старшокласників у процесі професійного самовизначення, вкрай важливий для їхньої подальшої успішної кар'єри.

Висновок: Професійна орієнтація є важливим етапом у житті старшокласників. Процес професійного самовизначення відбувається протягом усього життя та змінюється під впливом різних життєвих факторів. Обрання майбутньої сфери діяльності є результатом багатьох внутрішніх протиріч, а саме: особисті професійні та життєві плани, схильності, здібності та інтереси. Серед зовнішніх чинників виділяють: вплив батьків, рідні, друзів, однокласників та педагогів, престижність та необхідність професії та інформованість у різних видах діяльності. Для того, щоб юнак правильно та усвідомлено вибрав професію, яка б відповідала суспільним та особистісним потребам, визначив свою професійну позицію, йому необхідна підтримка

рідних та кваліфікована допомога, а саме: професійне консультування та послідовне проведення профорієнтаційної роботи.

Список використаних джерел

1. Авер'янова А.В. Концептуальні підходи до проблеми професійного самовизначення особистості у вітчизняній та зарубіжній психології. *Молодий вчений*. 2015. № 2 (17). С. 353-356.
2. Беганська І.Ю. Формування професійного самовизначення особистості. Комунальне господарство міст. *Науково-технічний збірник*. 2012. №104. С. 302-309.
3. Вітковська О.І. Психологічні умови професійного самовизначення випускників середніх шкіл у процесі профконсультації: дис... на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук за спеціальністю 19.00.07. – педагогічна та вікова психологія. Київ, 2002. 223 с.

УДК [159.98:61]:615.85

ВІДНОВЛЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ ЗАСОБАМИ АРТ-ТЕРАПІЇ

Парчук Софія, здобувач ОС «бакалавр»

спеціальності 053 «Психологія» (Практична психологія), IVкурс, РДГУ

Юрчук Олена, здобувач ступеня PhD

спеціальності 053 «Психологія»

Постановка проблеми. В сучасній Україні проблема психічного здоров'я стає особливо актуальною через складні реалії сьогодення. Люди стикаються з високими вимогами до їхніх індивідуально-психологічних якостей та психічних функцій в умовах постійних змін у суспільстві.

Психічне здоров'я дітей є одним із ключових аспектів їхнього загального розвитку та благополуччя. В умовах сучасного суспільства, де діти часто піддаються різним стресовим факторам, питання збереження та відновлення їхнього психічного здоров'я стає особливо важливим. Молодший шкільний вік є критичним періодом у житті дитини, коли відбувається формування основних психічних функцій, розвиток соціальних навичок та емоційної сфери. Арт-терапія, яка включає такі творчі процеси, як малювання, ліплення, музика, танці та інші види мистецтва, є одним із ефективних методів роботи з дітьми. Вона допомагає дітям виразити свої емоції та внутрішній стан, знизити рівень тривожності, покращити комунікативні навички та самооцінку.

Українські педагоги, такі як О. Вознесенська, Ю. Гундештайло, В. Доренський, С. Казакова, Н. Квітка, З. Ковальчук, С. Коляденко, В. Кошель, І. Мельченко, О. Міхеєнко, М. Новик, І. Опанасюк, О. Орловська, Т. Христова та інші, поділилися досвідом використання арттерапії у своїй професійній діяльності. Вони досліджують вплив арттерапії на психосоматичні порушення, зокрема у дітей молодшого шкільного віку. На сьогодні психосоматика залишається недостатньо вивченою галуззю психології, що обмежує розуміння її глибини та рівня порушень. Відомості про цей феномен поки що здебільшого обмежуються зовнішніми проявами.

Мета дослідження полягає в дослідженні ефективності арт-терапії у відновленні психічного здоров'я дітей молодшого шкільного віку.

Виклад основного матеріалу дослідження. У загальному розумінні здоров'я сприймається як здатність організму пристосовуватися до нових умов [1, с. 177]. Відповідно до визначення Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), психічне здоров'я є станом благополуччя, за якого людина може реалізувати свій потенціал, справлятися з життєвими стресами, продуктивно працювати та робити внесок у життя своєї спільноти [2, с. 1].

ЗМІСТ

Архипова Юлія Умови та особливості психологічної готовності юнаків до батьківства.....	3
Галело Тетяна Адаптація внутрішньо переміщених осіб як психологічна проблема	5
Грицюк Карина Вплив участі у бойових діях на психоемоційний стан військових збройних сил України	8
Данильченко Олександр Психологічні особливості впливу інтернет-технологій на студентську молодь.....	11
Дульнєва Анна Особливості емоційного самопочуття дітей під час війни.....	13
Ільчук (Смик) Олена Сутність поняття «емоційна стійкість» у психолого-педагогічних дослідженнях.....	15
Коновалов Артем Передумови психологічної реабілітації працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій в умовах війни.....	16
Косяк Тетяна Емоційна регуляція станів дітей дошкільного віку методом терапії іграшкою.....	20
Котяш (Ряба) Леся, Безлюдна Валентина Ставлення молоді до представників нетрадиційної орієнтації.....	22
Марковець Юстина Особливості психологічної готовності особового складу військ (сил) ЗСУ до участі в бойових діях	25
Мартинюк Ольга Шляхи подолання стресу в підлітковому віці	27
Маснюк Тетяна Психологічні особливості прояву тривожності в юнацькому віці під час війни	29
Масюк Василина Психодіагностика агресивності у молодшому підлітковому віці.....	32
Мацкевич Ольга Вплив емоційної сфери на активність особистості в юнацькому віці	33
Мельничук Оксана Психологічні аспекти інформаційного впливу на населення під час війни	36
Миронець Ірина Психологічні особливості емоційної сфери в підлітковому віці...	38
Натина Ганна Підходи до вирішення проблеми запобігання професійному вигоранню	41
Пантелюк Марія Психологічні особливості мотивації навчальної діяльності студентів	43

Панько Аліна Катерина Психологічні чинники вибору професії старшокласниками.....	46
.....	
Парчук Софія, Юрчук Олена Відновлення психічного здоров'я особистості засобами арт-терапії	48
Пацкова Галина Психологічні особливості реабілітації військовослужбовців, які пережили посттравматичний стресовий розлад (ПТСР).....	51
Пермінова Наталія, Яцюк Наталія Психологічні методи управління персоналом як чинник підвищення його ефективності.....	55
Поліщук Максим Особливості розвитку міжособистісної комунікації в юнацькому віці	57
Польняк Ольга Поняття «травматичного стресу» в психолого-педагогічній літературі та його особливості.....	59
Попружок Софія Специфіка корекції мовлення у дітей з ДЦП.....	62
Рожко Олена Особливості розвитку літературних здібностей в підлітковому та юнацькому віці.....	64
Солоп Тетяна, Піонтковська Діана Теоретичний аналіз розвитку національної самосвідомості студентської молоді.....	68
Стащук Анна Детермінація психоемоційної сфери особистості природними чинниками.....	71
Тадесв Гордій Роль невербальної комунікації в процесі продажу.....	76
Тулупов Сергій Подружня психологічна сумісність як фактор благополуччя і щастя родини	78
Хома Людмила Формування медіагігієни українського юнацтва у період війни	81
Чорноус Яна Класифікація синдрому дитячого аутизму.....	85
Шалівський Павло Особливості переживання дитиною кризи в сім'ї	90
Юдко Вікторія Сутність психологічної готовності особистості до участі у бойових діях та її детермінації	92
Юрчук Олексій, Кравчук Анна Дитячо-батьківські взаємовідносини як провідний чинник розвитку ідентичності дитини.....	94
Юрчук Олена, Рижа Мирослава Робота психолога закладу дошкільної освіти в умовах воєнного стану.....	96
Юрчук Олена, Стеблюк Яна Феномен життєстійкості у поглядах вітчизняних та зарубіжних вчених	99